



Україна
Донецький окружний адміністративний суд

РІШЕННЯ
ІМЕНЕМ УКРАЇНИ

24 жовтня 2020 р.

Справа №200/9868/20-а

приміщення суду за адресою: 84122, м.Слов'янськ, вул. Добровольського, 1

Донецький окружний адміністративний суд у складі:

головуючого - судді Логойди Т.В.,

суддів Буряк І.В., Ушенка С.В.,

секретар судового засідання Галусян Р.Г.,

з участю представника відповідача Ворощук О.І.,

розглянувши у відкритому судовому засіданні адміністративну справу за позовом Донецької обласної організації політичної партії «Команда Максима Єфімова «Наш Краматорськ» до Краматорської міської територіальної виборчої комісії Краматорського району Донецької області про зобов'язання вчинити певні дії,

В С Т А Н О В И В:

23 жовтня 2020 року о 15 год. 49 хв. Донецька обласна організація політичної партії «Команда Максима Єфімова «Наш Краматорськ» звернулася до суду з вказаним адміністративним позовом, в якому просила зобов'язати Краматорську міську територіальну виборчу комісію Краматорського району Донецької області зареєструвати офіційних спостерігачів від Донецької обласної організації політичної партії «Команда Максима Єфімова «Наш Краматорськ» відповідно до наданого 19 жовтня 2020 року подання про реєстрацію офіційних спостерігачів та негайно, але в будь-якому випадку до 23 год. 59 хв. 24 жовтня 2020 року, видати відповідні посвідчення зазначеним офіційним спостерігачам.

Позов обґрунтовувала тим, що відповідачем у встановлений триденний строк з дня отримання подання від 19 жовтня 2020 року не здійснено реєстрацію офіційних спостерігачів, чим допущено протиправну бездіяльність, яка порушує конституційні права позивача як суб'єкта виборчого процесу.

Відзив на позовну заяву подано не було.

Позивач подав клопотання про розгляд справи без участі його представника.

В судовому засіданні представник відповідача проти позову заперечувала. Пояснила, що з питання реєстрації офіційних спостерігачів Комісією приймається рішення у формі постанови про реєстрацію офіційних спостерігачів або про відмову в їх реєстрації.

Питання про реєстрацію офіційних спостерігачів від позивача виносилося двічі. Так, 21 жовтня 2020 року з присутніх під час голосування за вказане питання 16 з 18 членів проголосувало: за – 9, проти – 0, утрималося – 8; рішення не прийнято. 22 жовтня 2020 року з присутніх під час голосування за вказане питання 18 з 18 членів проголосувало: за – 9, проти – 0, утрималося – 9; рішення не прийнято. Отже рішення відповідачем не було прийнято, оскільки не набрало потрібної кількості голосів.

Також пояснила, що при внесенні подання про реєстрацію офіційних спостерігачів



*306*4403406*1*2*

позивачем повністю були дотримані вимоги, встановлені ч.ч. 1 - 4 ст. 239 Виборчого кодексу України. Питання про дотримання ч. 3 ст. 58 цього Кодексу Комісією не вирішувалося.

Просила в задоволенні позову відмовити.

Судом встановлено, що Донецька обласна організація політичної партії «Команда Максима Єфімова «Наш Краматорськ» є суб'єктом виборчого процесу в розумінні ст. 22 Виборчого кодексу України, а саме організацією політичної партії, яка висунула кандидатів на посади депутатів Краматорської міської ради на перших місцевих виборах 25 жовтня 2020 року.

Краматорська міська територіальна виборча комісія Краматорського району Донецької області також є суб'єктом виборчого процесу в розумінні ст. 22 Виборчого кодексу України, а саме виборчою комісією, яка уповноважена здійснювати підготовку і проведення відповідних виборів. Вказана комісія утворена постановою Центральної виборчої комісії від 10 серпня 2020 року № 172 в загальному кількісному складі 18 осіб (додаток №83 до цієї постанови, з урахуванням внесених до неї змін постановою від 28 серпня 2020 року №207).

19 жовтня 2020 року Донецька обласна організація політичної партії «Команда Максима Єфімова «Наш Краматорськ» подала до Краматорської міської територіальної виборчої комісії Краматорського району Донецької області подання про реєстрацію офіційних спостерігачів від неї, до якого додала заяви про згоду таких осіб бути офіційними спостерігачами від відповідної організації партії, копії паспортів та диск із зазначеним поданням в електронному вигляді.

Вказане подання зареєстровано в той же день, що відображено в журналі реєстрації документів, заяв і скарг у виборчій комісії Краматорської міської територіальної виборчої комісії Краматорського району Донецької області (під №379).

Питання про реєстрацію офіційних спостерігачів від Донецької обласної організації політичної партії «Команда Максима Єфімова «Наш Краматорськ» було включено в порядку денні на засідання Краматорської міської територіальної виборчої комісії Краматорського району Донецької області 21 та 22 жовтня 2020 року.

Відповідно до протоколу засідання Комісії, яке відбулося 21 жовтня 2020 року, з присутніх під час голосування за вказане питання 16 з 18 членів проголосувало: за – 9, проти – 0, утрималося – 8; рішення не прийнято.

Відповідно до протоколу засідання Комісії, яке відбулося 22 жовтня 2020 року, з присутніх під час голосування за вказане питання 18 з 18 членів проголосувало: за – 9, проти – 0, утрималося – 9; рішення не прийнято.

В протоколах допущені описки в частині членів комісії та кількості голосів, які не впливають на наявність факту неприйняття рішення.

На запит позивача щодо реєстрації офіційних спостерігачів відповідач листом від 22 жовтня 2020 року № 453 повідомив про те, що 22 жовтня 2020 року в порядок денний для вирішення питань на засіданні Краматорської міської територіальної виборчої комісії Краматорського району Донецької області були включені, крім інших, зокрема питання про реєстрацію офіційних спостерігачів від Донецької обласної організації політичної партії «Команда Максима Єфімова «Наш Краматорськ». Рішення із зазначеного питання не прийнято, оскільки рішення Краматорської міської територіальної виборчої комісії приймається більшістю від загального складу комісії (загальний склад комісії 18 осіб, тобто рішення приймається 10 голосами), а за вказані рішення проголосувало лише 8 членів Краматорської міської ТВК. Інші члени комісії, а саме Танська Світлана Олександрівна, Петренко Оксана Ігорівна, Рубченко Михайло Геннадійович, Гейтенко Владислав Володимирович, Гаков Сергій Олександрович, Іванова Тетяна Вікторівна та Вакалова Наталія Борисівна, утримались від голосування із зазначених питань без пояснення причин. Беляєв Вячеслав Олексійович утримався від голосування, аргументуючи свою позицію у тому, що на деяких заявах офіційних спостерігачів підпис не співпадає з підписом у паспорті. Відтак, рішення із згаданого питання вважається не прийнятим.

Дослідивши матеріали справи, вирішивши питання чи мали місце обставини, якими обґрунтовувалися вимоги та заперечення, та якими доказами вони підтверджуються, чи є інші фактичні дані, які мають значення для вирішення справи, та докази на їх підтвердження, які правові норми належить застосувати до цих правовідносин, суд дійшов висновку про наступне.

Відповідно до ч. 1 ст. 239 Виборчого кодексу України у виборчому процесі можуть брати участь офіційні спостерігачі від організацій партій, які висунули виборчі списки, кандидатів у депутати в багатомандатних виборчих округах, кандидатів на посаду сільського, селищного, міського голови.

Офіційним спостерігачем від організації партії, кандидата, громадської організації на місцевих виборах може бути громадянин України, який має право голосу відповідно до статті 70 Конституції України.

Частиною 3 ст. 58 цього Кодексу визначено, що офіційним спостерігачем може бути виборець (крім офіційних спостерігачів від іноземних держав, міжнародних організацій). Офіційним спостерігачем не може бути:

1) особа, яка є громадянином (підданим) держави, визнаної Верховною Радою України державою-агресором або державою-окупантом;

2) особа, пропозиції стосовно якої ініційовано або внесено державою, визнаною Верховною Радою України державою-агресором або державою-окупантом;

3) член виборчої комісії;

4) посадова або службова особа органу виконавчої влади, органів прокуратури або суду, правоохоронних органів, інших державних органів, органів влади Автономної Республіки Крим чи органів місцевого самоврядування;

5) військовослужбовець, поліцейський, співробітник Служби безпеки України, особа рядового чи начальницького складу Державної кримінально-виконавчої служби України;

6) особа, яка проходить альтернативну (невійськову) службу;

7) особа, яка має судимість за вчинення тяжкого або особливо тяжкого злочину, кримінального правопорушення проти виборчих прав громадян чи корупційного кримінального правопорушення, що не погашена або не знята в установленому законом порядку.

Офіційний спостерігач від суб'єкта виборчого процесу, громадської організації здійснює спостереження за виборами у межах відповідного територіального округу, в якому він зареєстрований як спостерігач (ч. 5 ст. 58 Кодексу).

Повноваження офіційних спостерігачів починаються з дня їх реєстрації відповідною виборчою комісією у порядку, передбаченому цим Кодексом (ч. 4 ст. 58 Кодексу).

Згідно з ч.ч. 2 - 4 ст. 239 вказаного Кодексу офіційний спостерігач від кандидата, організації партії реєструється виборчою комісією за поданням кандидата, представника організації партії у виборчій комісії чи уповноваженої особи організації партії у єдиному багатомандатному або відповідному територіальному виборчому окрузі.

У поданні про реєстрацію офіційних спостерігачів зазначаються: прізвище, власне ім'я (усі власні імена) та по батькові (за наявності), відповідний виборчий округ, громадянство, число, місяць і рік народження, місце роботи, посада (заняття), адреса для листування, контактний номер телефону, відомості про відсутність судимості за вчинення тяжкого або особливо тяжкого злочину, кримінального правопорушення проти виборчих прав громадян чи корупційного кримінального правопорушення, що не погашена або не знята у встановленому законом порядку.

До подання додаються заява про згоду таких осіб бути офіційними спостерігачами від відповідної організації партії, кандидата, копія паспорта громадянина України (копії першої та другої сторінок паспорта громадянина України у вигляді паспортної книжечки або копії лицьового та зворотного боків паспорта громадянина України у вигляді картки) або копії першої та другої сторінок тимчасового посвідчення громадянина України (для осіб, недавно



прийнятих до громадянства України) запропонованої особи.

У разі виявлення технічних помилок та неточностей у поданні про реєстрацію офіційного спостерігача в постанові відповідної виборчої комісії про його реєстрацію зазначаються відомості на підставі копій паспортних документів.

Подання про реєстрацію офіційного спостерігача за підписом кандидата, представника організації партії у територіальній виборчій комісії або уповноваженої особи організації партії вноситься до відповідної територіальної виборчої комісії не пізніше як за п'ять днів до дня голосування (на паперовому носії та в електронному вигляді).

Документи для реєстрації офіційних спостерігачів можуть подаватися за допомогою електронних сервісів у порядку, встановленому Центральною виборчою комісією.

Згідно з ч. 6 ст. 239 вказаного Кодексу підставою для відмови у реєстрації офіційного спостерігача може бути лише недотримання вимог, встановлених частинами першою - четвертою цієї статті, частиною третьою статті 58 цього Кодексу.

Як пояснила представник відповідача, при внесенні подання про реєстрацію офіційних спостерігачів позивачем повністю були дотримані вимоги, встановлені ч.ч. 1 - 4 ст. 239 Виборчого кодексу України; питання про дотримання ч. 3 ст. 58 цього Кодексу Комісією не вирішувалося.

Відповідно до ч. 5 ст. 239 Виборчого кодексу України виборча комісія здійснює реєстрацію офіційних спостерігачів у відповідному виборчому окрузі, забезпечує виготовлення та видачу відповідних посвідчень за формою, встановленою Центральною виборчою комісією, не пізніше ніж на третій день після внесення подання.

Організація роботи виборчих комісій визначена ст. 36 Виборчого кодексу України.

Відповідно до ч. 12 ст. 36 вказаного Кодексу рішення виборчої комісії після його розгляду та обговорення на засіданні виборчої комісії приймається відкритим голосуванням більшістю голосів від складу комісії, крім випадків, передбачених цим Кодексом.

Рішення комісії набирає чинності з моменту його прийняття.

Член виборчої комісії, який бере участь у її засіданні і не згоден з рішенням, прийнятим комісією, має право протягом двох днів після засідання, на якому було прийнято рішення, у письмовій формі висловити окрему думку, яка додається до протоколу відповідного засідання виборчої комісії (ч. 13 ст. 36 Кодексу).

Отже, як вбачається із сукупного аналізу наведених правових норм виборча комісія на своєму засіданні зобов'язана з питання реєстрації офіційних спостерігачів прийняти рішення у формі постанови про реєстрацію офіційних спостерігачів або про відмову в їх реєстрації. При цьому утримання членів комісії від прийняття рішення законодавством не передбачено, а чітко визначено, що рішення з цього питання приймається не пізніше ніж на третій день після внесення подання.

Посилання представника відповідача на постанову Центральної виборчої комісії від 10 серпня 2020 року № 173 «Про Порядок організації роботи та ведення діловодства виборчих комісій з виборів Президента України, народних депутатів України, місцевих виборів» є неприйнятними, оскільки за змістом вказаної постанови відсутнє право членів виборчої комісії утримуватися від голосування, і пп. 9.1 п. 9 вказаної Постанови чітко визначено, що за результатами розгляду та обговорення питання на засіданні виборча комісія ухвалює рішення.

Подання позивачем внесено 19 жовтня 2020 року, отже відповідач мав прийняти рішення до 23 год. 59 хв. 22 жовтня 2020 року.

Неприйняття рішення у встановлений строк свідчить про допущення відповідачем протиправної бездіяльності, яка порушує права позивача як суб'єкта виборчого процесу.

Разом з тим суд позбавлений можливості зобов'язати відповідача зареєструвати офіційних спостерігачів від позивача та видати їм відповідні посвідчення, оскільки відповідачем виконані не всі умови для прийняття рішення, а саме не встановлена та не досліджена наявність щодо позивача таких необхідних умов для реєстрації офіційних

спостерігачів як дотримання вимог, встановлених ч. 3 ст. 58 Виборчого кодексу України, яка визначає осіб, які можуть бути та осіб, які не можуть бути офіційними спостерігачами.

Вчинення таких дій входить до безпосередньої компетенції відповідача як суб'єкта виборчого процесу, який уповноважений здійснювати підготовку і проведення відповідних виборів (п. 2 ч. 1 ст. 22 Виборчого кодексу України).

З огляду на наведене з метою повного та ефективного захисту порушених прав позивача позовні вимоги підлягають задоволенню частково та іншим шляхом - шляхом визнання протиправною бездіяльності відповідача щодо неприйняття рішення з питання реєстрації офіційних спостерігачів від Донецької обласної організації політичної партії «Команда Максима Єфімова «Наш Краматорськ» на підставі її подання із зобов'язанням відповідача прийняти рішення з цього питання з урахуванням правової оцінки, наданої судом у даному рішенні (ч. 2 ст. 9, п. 10 ч. 2 ст. 245 Кодексу адміністративного судочинства України).

У разі прийняття Комісією рішення про реєстрацію офіційних спостерігачів та при подальшій видачі офіційним спостерігачам посвідчень відповідачу слід врахувати ті обставини, що задля забезпечення офіційним спостерігачам можливості виконання їх повноважень, що передбачені Виборчим кодексом України, відповідне рішення має бути прийнято та дії щодо видачі посвідчень мають бути вчинені до початку голосування, тобто до 8 год. 00 хв. 25 жовтня 2020 року.

Передбачені ст. 371 Кодексу адміністративного судочинства України підстави для застосування негайного виконання рішення суду відсутні.

Щодо розподілу судових витрат

Позивач подав позовну заяву без сплати судового збору.

Відповідно до ч. 9 ст. 273 Кодексу адміністративного судочинства України суд приймає позовну заяву щодо рішення, дії чи бездіяльності виборчої комісії, комісії з референдуму або члена відповідної комісії до розгляду незалежно від сплати судового збору. У разі несплати судового збору на момент вирішення справи суд одночасно вирішує питання про стягнення судового збору відповідно до правил розподілу судових витрат, встановлених цим Кодексом.

Згідно з ч. 8 ст. 139 вказаного Кодексу, яка регулює питання розподілу судових витрат, якщо спір виник внаслідок неправильних дій сторони суд має право покласти на таку сторону судові витрати повністю або частково незалежно від результатів вирішення спору.

Оскільки позивач подав позовну заяву без сплати судового збору, на час вирішення справи судовий збір не сплачено, і спір виник внаслідок неправильних дій відповідача, тому відповідно до наведених процесуальних вимог судовий збір підлягає стягненню з відповідача на користь державного бюджету України.

Керуючись статтями 33, 243 – 246, 273, 278 Кодексу адміністративного судочинства України, суд

в и р і ш и в:

Позов Донецької обласної організації політичної партії «Команда Максима Єфімова «Наш Краматорськ» (84313, Донецька обл., м. Краматорськ, вул. Марата, 8, код ЄДРПОУ 43760275) до Краматорської міської територіальної виборчої комісії Краматорського району Донецької області (84313, Донецька обл., м. Краматорськ, пл. Миру 2, код ЄДРПОУ 43756405) про зобов'язання вчинити певні дії задовольнити частково.

Визнати протиправною бездіяльність Краматорської міської територіальної виборчої комісії Краматорського району Донецької області щодо неприйняття рішення з питання реєстрації офіційних спостерігачів від Донецької обласної організації політичної партії «Команда Максима Єфімова «Наш Краматорськ» на підставі її подання від 19 жовтня 2020 року.

Зобов'язати Краматорську міську територіальну виборчу комісію Краматорського



району Донецької області прийняти рішення у формі постанови з питання реєстрації офіційних спостерігачів від Донецької обласної організації політичної партії «Команда Максима Єфімова «Наш Краматорськ» на підставі її подання від 19 жовтня 2020 року з урахуванням правової оцінки, наданої судом у даному рішенні.

В задоволенні іншої частини позовних вимог – відмовити.

Стягнути за рахунок бюджетних асигнувань Краматорської міської територіальної виборчої комісії Краматорського району Донецької області (84313, Донецька обл., м. Краматорськ, пл. Миру 2, код ЄДРПОУ 43756405) на користь державного бюджету України (стягувач - Державна судова адміністрація України, 01601, м. Київ, вул. Липська, 18/5, код ЄДРПОУ 26255795, рахунок отримувача UA908999980313111256000026001, отримувач коштів ГУК у м.Києві/м.Київ/22030106, код отримувача (код ЄДРПОУ) 37993783, банк отримувача Казначейство України (ЕАП), код класифікації доходів бюджету 22030106) судовий збір в сумі 840 (вісімсот сорок) грн. 80 (вісімдесят) коп.

Рішення набирає законної сили після закінчення строку апеляційного оскарження, а у разі його апеляційного оскарження - з моменту проголошення судового рішення суду апеляційної інстанції.

Рішення може бути оскаржене до Першого апеляційного адміністративного суду шляхом подання апеляційної скарги через Донецький окружний адміністративний суд не пізніше як за чотири години до початку голосування.

Головуючий суддя

Судді



Т.В. Логойда

І.В. Буряк

С.В. Ушенко